

Nicolae Ceaușescu elvtárs látogatása a bukaresti vállalatokban

(Folytatás az 1. oldalról)

Alótudta. Röviddel ezután üzemlépelt a kovacsio műhely és öntőde is; ezek teljes fémipari dásban működnek. A részleget a legújabb műszaki vívmányok gyelmebe vételével tervezték és itették fel, magas műszaki színvonalu berendezésekkel és a kék-l látták el, amelyek biztosítják gepesített és automatizált technológiai folyamatok szinkronizálását. Üzem teljesítőképességének felérésére jó alkalmat szolgáltatnak a bonvolult technológiai nyíló alkatrészek, amelyeket vaskapui hidrogenizálási hajózási rendszert 178 megawattos turbinai számára gyártott. A legutóbbi ilyen munkadarab rotortömb volt, amelyhez 200 na folyékony acélt használtak. Ez valóságos vívmány volt üzem számára, amely sikeresen egybekötött a feladattal. A már átközd üzemosztályokon folyó ártással egyidejűleg az építők tevékenykednek, s rövidesen gleges formájában elkészül a munkálási csarnok.

Az acélláncok fellelőgában Nicolae Ceaușescu elvtárs és a többi rivetző elődök a próbacsarnok előtt. Ecsz üzem ez, ahol a "benergetikai felszerelések ro-jait szobázzák be, a roman turboagregát legfontosabb alkatrészei „garancialevelet” írják alá. A óbarsatona korszerű vezérőmében a vendégek tájékoztatás a nemrégiben átadott fontos emegység munkájától, elmondok, hogy már beszabályozták a sical gépvezérlésből érkezett első rblna rotort.

A vendégek akiket Tiberiu ecu mernök, az üzem vezérigazgatója kálauzol, a továbbiakban gtekintik a turboagregátok urnokat. A 6,8 hektár kiterjedésű árcsarnok európai viszonylatban a legnagyobbak közé tartozik. Ités már befejezték, most fontosabb berendezéseket szék. Az egyik első termelőoszlyt, a szerszámműhelyt már átadták rendeltetésének. Az üzemység szerszámot és szerkezetet állít elő a többi működő résznek.

A turboagregátok csarnokának embehelyezése jelentős szakasz is a nagy ipari egység feloldésán — mondja az üzem vezérigazgatója.

A vendéglátók egy makett és rrajzok előtt ismertetik az építész menetét, az első ízben itt ártásra kerül berendezéseket. A vlati terv szerint 1972-ben el-szülnek az első 330 megawattos rboagregátok, a továbbiak son ráternek 600 megawattot is rő gépserenportok gyártására. A kuresti Nehéziparágvár döntő szerepet kap a villamosítás terv megoldásában: a villamoserőművek lszerelésének jelentős részét szálja majd.

A vendégek megtekintik a gyors emben épülő hőkezelő csarnokot. „Itt mindenekelőtt néhány mű-aki udonság radadja meg a látogató figyelmét. A hatalmas edzőmence korszerű technológiával lgozik. Más, földgázüzelésű autnata kementék az alkatrészek kezelésére szolgálóknak.

Ahol a villamosítás „ütőerei” születnek

A hivatalos gépkocsisor a Kál- és Szigetelőanyaggyár felé szí útját. A látogatók utközben ámbaveszik azoknak a munkáját akik új konténer öltöztették a várost, annak minden lakónegyvet. Impozáns látvány a Popești Leordeni-i fűtőerőmű, a messzli hullámzó tónak tűnő melegháka, a Titán városnegy, amely magában is külön város.

A Kábel- és Szigetelőanyaggyár igen sokféle terméket ad a metgazdaságnak. Noha a kábelártás már két évtizedes multtra kint vissza, az iparág tulajdonppen csak az utóbbi években jldott az új termelőkapacitások egy arányu beállítása folytán. A gy gyár mind többet és többet rmeit, de főként az idén lezdlő l, amikor több jelentős üzemegye kezdte meg a munkát.

Cornel Mihulecea gépgyártóipari iniszter-helyettes felkeri Nicolae ceaușescu elvtársat és a többi írt- és államvezetőt, hogy tekintse meg az idén üzembe helyezett gy egységeket, az évi 10 000 kilowatt kapacitású erőátviteli kásl gyártó osztályt és az évi 10 ezer tonna kapacitású alumínium-üzem osztályt.

Ion Macáu mernök, a gyár ve-

A látogatás egész idején részletes felvilágosításokkal szolgálnak a vendégeknek az építkezés menetéről, e nagy gépgyártó üzem leendő termékeinek műszaki színvonaláról, mely üzem építését a IX. pártkongresszus irányozta elő. Nicolae Ceaușescu elvtárs elismeréssel állapította meg, hogy az üzem korszerű felszereléssel rendelkezik és eléri a legújabb ilyen vállalatok színvonalát. Az üzem vezetőségének nyomatékosan figyelembe ajánlotta, hogy minden szervezési és káderképzési intézkedést tegyenek meg annak érdekében, hogy az egyes osztályok már kezdetől fogva minél jobban kihasználják a termelési kapacitást és minél hamarabb elérjék az előirányzott mutatókat. A párt főtítkára e célból javasolta, hogy az üzem alapvető specialitásaiban szakképzett káderekből alakítsák ki a törzsgárdát.

A már működő üzemosztályok munkásai, technikusai és mérnökei, az állványokon dolgozó építőmunkások rendkívül melegen fogadták Nicolae Ceaușescu elvtársat, ez alkalomból is kifejezésre juttatta ragaszkodásukat pártunk és államunk politikájához, amely a haza sokoldalu felvirágoztatását és fejlődését, a szocializmus és a béke világéremétű üvét szolgálja.

Ugyancsak Berceai-ben a vendégek megtekintették a bukaresti Vulcan üzemhez tartozó külön üzemosztályt, amely gőzkazánok szerelkeiket állítja elő. A Vulcan üzem egyébként a București Nehéziparágvárál együtt alkotja az új ipari fővállalatot tartozik, amely az energetikai, fémipari és építkezési berendezések gyártását öleli fel.

Constantin Dumitrache mernök, a Vulcan üzem vezérigazgatója végigkálauzolja a vendégeket a már üzembe helyezett első technológiai gépsonon, s tájékoztatja őket arról, hogy jelenleg további két hasonló automata gépson készül. Ezek egyváltamán évi 13 000 tonna gépberendezést fognak előállítani. Az üzem igazgatója a pártvezetők kérdéseire válaszolva elmondja, hogy az új egység üzembehelyezésével a Vulcan üzem termelőkapacitása 18—20 százalékkal emelkedik. Ugyanakkor lehetővé válik a nemzetgazdaságunk szükségleteinek és a korszerű technika igényeinek megfelelő, újabb magas műszaki színvonalu termékek előállítása. Ceaușescu elvtárs a municipium polgármesteréhez intézve szavait, ajánlja, hogy a városrendezési terv összehállításánál fordítsanak figyelmet erre az övezetre, irányozzák elő üzemii tulajdonu lakások építését, szociálisan-kulturális létesítmények emelését, hogy a gazdasági egység dolgozóinak megfelelő feltételek álljanak rendelkezésükre.

Nicolae Ceaușescu elvtárs bucsuzól gratulált az építőknek, mindazoknak, akik szennvedéllyel dolgoznak a hatalmas ipartelepen, elismerően nyilatkozott a már működő berendezések műszaki színvonaláról, s ugyanakkor figyelembe ajánlotta a vendéglátóknak, törekedjenek az építőmunka gyorsítására, hogy a vállalat határidőre és a tervezett műszaki-gazdasági mutatókkal kezdhesse meg a termelést.

Nicolae Ceaușescu elvtárs bucsuzól gratulált az építőknek, mindazoknak, akik szennvedéllyel dolgoznak a hatalmas ipartelepen, elismerően nyilatkozott a már működő berendezések műszaki színvonaláról, s ugyanakkor figyelembe ajánlotta a vendéglátóknak, törekedjenek az építőmunka gyorsítására, hogy a vállalat határidőre és a tervezett műszaki-gazdasági mutatókkal kezdhesse meg a termelést.

zérigazgatója elmondja, hogy ezek az egységeket határidő előtt 12, illetve 15 hónappal helyezték üzembe, ami lehetővé tette, hogy fokozott mennyiségű terméket állítsanak elő nemzetgazdaságunk számára. Az üzembe helyezés óta ezek az osztályok elérték a tervekben szereplő mutatókat, ami jelentős sikere a fiatal munkakollektívának.

Nicolae Ceaușescu elvtárs a technológiai folyamatot nyomom követve behatóan érdeklődik az új termékek jellegzetességei, a gyártási technológia, a megrendelt termékek leszállítása iránt. A vendégeknek adott magyarázatok során elmondják, hogy az üzem szakemberei a kábelek minőségének állandó javítására töreksznek, hogy a kutatások eredményeként több újítás és találmány szülessen.

Ugyanebben a gyárban a vendégek megtekintik a nagyjelentőségű rézhuzal-osztályt, amely rövidesen szintén teljes üzemmel megkezdje a termelést. A termelés egyébként már megkezdődött az évi 4500 tonna kapacitású osztályon. Nicolae Ceaușescu elvtársat tájékoztatják, hogy mind az építők,

mind pedig a megrendelők — akik már átvették a berendezések nagy részét — lendületesen dolgoznak, hogy az üzemosztály elérje az évi 21 ezer tonnára tervezett paramétereket.

A látogatás befejezésekor Nicolae Ceaușescu elvtárs melegen gratulált az építőknek és a megrendelőknek az új létesítmények kivitelezési határidőinek lerövidítéséhez, s arra buzdítja őket, hogy továbbra is haladjanak ezen az úton, javítsák szüntelenül az egész nemzetgazdaság szempontjából nagy fontosságú termékek minőségét.

Az üzem munkásai, lelkes taps közepette szívélves búcsút vesznek a vendégektől, hosszasan életlik a pártot és a főtítkarát, Nicolae Ceaușescu elvtársat.

A 23 August üzemek dolgozói: „Aktíván elősegítjük a szocialista iparosítási politika megvalósítását”

Nicolae Ceaușescu elvtárs látogatása a fővárosi nagy iparvállalatokban a 23 August üzemben, országunk egyik legszámottevőbb gépgyártó üzemében fejeződik be. Az üzem termékeinek minősége országunk gépgyártóinak valóságos névjegykártyája lett. Az üzem országsszerte ismert az új ipari létesítmények felszerelésére szánt komplex és magas műszaki színvonalu berendezéseiről. Ugyanakkor a világ sok országába szállít komplex berendezéseket. Az üzemben készült cemenigvári gépsonokat mintegy 30 országba exportálják.

A vendéglátók felkerik a párt főtítkarát, hogy tekintse meg a gyár legjelentősebb termelőegységét, a motorgyártó és a mozdony-osztályt.

A folyamatos termelésre berendezkedett motorgyártó is ékes-szólón tanúsítja az egész üzem korszerű műszaki ellátottságát. A 350 és 700 lóerős Diesel-motorok alkatrészei — hengerek, dugattyúk, dugattyúkarok — készülnek itt.

Ceaușescu elvtárs megáll az egyik dugattyúmegmunkáló gép előtt, érdeklődik a nversanyag minőségéről, amelyet a fiatal slatinai alumíniumüzem szállít. Adalbert Bulcará mernök, az üzem helyettes vezérigazgatója tájékoztatja a párt főtítkarát, hogy a slatinai vállalat teljesíti szerződéses kötelezettségeit, meg vannak elégedve vele.

A vendégek és a vendéglátók egy hengerfűtőgép és egy főtenegymegmunkáló eszterga előtt folytatják a beszélgetést. Az előbbinél az üzem egyik legjobb munkása, Aurel Dumitrian, az utóbbinál Oandrei Traian dolgozik. A vendéglátók elmondják, hogy sikerült állandóan csökkenteni a fémforgasztást. Amint hangsúlyozzák, az ütemes termelésnek tudható be, hogy eddig 35 motort gyárthattak ferve felül hazai megrendelőknek.

A gyártmányok minőségéről tanácskoznak a különleges mérő-és ellenőrző készülékekkel felszerelt és szintén a vállalat magas műszaki ellátottságáról tanusodó próbapad előtt. Külön jelzőtáblán készülékek mutatják a kívánt paramétereket; csakis a próbapad igényes „véleményezésével” kerülhet ki motor a gyár kapuján.

A pártvezetők látogatása a mozdonyrészlegen folytatódik. Hatféle motoros, illetve Diesel-hidraulikus mozdonyt gyártanak itt 125 és 1250 lóerő között változó teljesítménnyel. A vendéglátók elmondják, hogy az üzemrészlegek feljutása nyomán kétnaponként készül el egy-egy új mozdony. A legkorszerűbb műszaki feltételek ellenére azonban az üzem adós maradt mozdonyszállítási tervével. Az üzem vezető kollektívájának tagjai, valamint Ion Chiváran, az energetikai, fémipari és építkezési berendezések ipari fővállalatának vezérigazgatója biztosítják Ceaușescu elvtársat, mindent megtesznek, hogy a rendkívül fontos osztály be- hozza lemaradását.

A látogatás végén felkerik Nicolae Ceaușescu elvtársat, tekintse meg néhány percig az üzem folyamatos termelésre beállított szerszámműhelyt. A műhelyben a nagy tapasztalatu munkások mellett sok fiatal is dolgozik, akik az üzem szakmai iskolájában végeztek, vagy munkahelyen szereztek képesítést. A Román Kommunista Párt főtítkára érdeklődik, milyen eredményeket érnek el a fiatalok a munkában és hogyan támogatja az üzemvezetőség a fiatal kádereket abban, hogy elsajátítsák a szakmai miniat-bíniát.

A látogatás egész ideje alatt az üzem vezető kádereivel folytatott beszélgetések során Nicolae Ceaușescu elvtárs érdeklődött, mi-

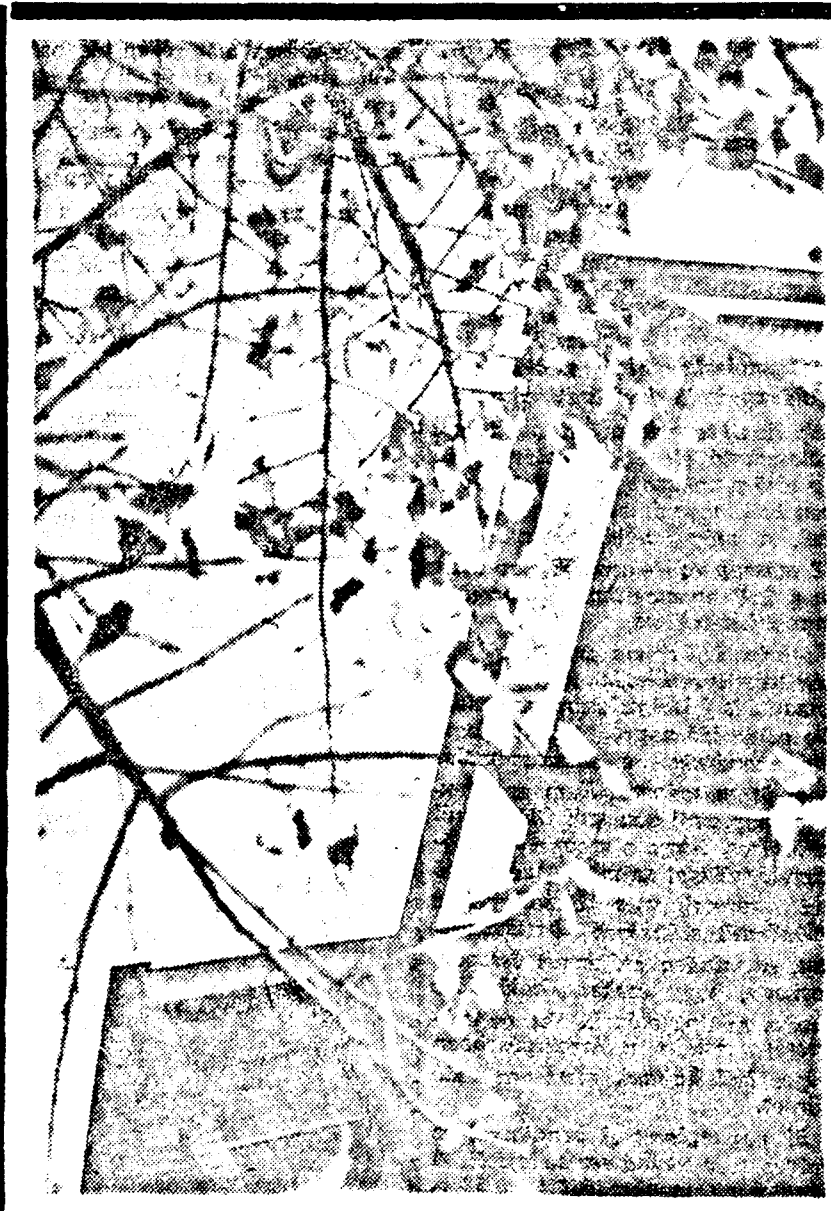
lyen intézkedéseket tett a szakminisztérium és a vállalat az évi terv megvalósítására, hogyan készül fel a kollektiva a jövő évi ütemes termelés biztosítására, és a beruházási programnak határidőben történő megvalósítására. Kérte, kövessenek el mindent az egyes osztályokon észlelhető lemaradás behozására. Használják föl az összes lehetőségeket a tervezési munkában és a termelés megszervezésében mutakozó fogvatékoságok megszüntetésére.

A 23 August üzem munkásai, technikusai és mérnökei melegen szeretettel fogadták a párt főtítkarát, a többi párt- és államvezetőt, s hangsúlyozták: szilárd elhatározásuk odaadással munkálkodni, erőt nem kímélve megvalósítani a tervfeladatokat, hogy üzemük becsülettel teljesíthesse kötelességét, megőrizhesse jó hírnevét.

Valamennyi felkeresett iparvállalatban a munkások, a technikusok és mernökök büszkén jelentették munkasikereiket, s egyben ramutatták: mélyszélesen ragaszkodnak a párt marxista-leninista politikájához, amely alapvetően megváltoztatja az ország arculatát, s amelyet egész népünk saját politikájának tekint és rendíthetetlen meggyőződéssel vált valóra.

A munkaközösségek beszámoltak törekvéseikről, elmondták, mindent megtesznek az ötéves terv jelenlegi esztendőjének a lehető leg-sikeresebb befejezésért, egyben pedig harcolnak annak elhatározásuknak — s ez egész népünkét átjárja — hogy a párt, és a főtítkára, Nicolae Ceaușescu elvtárs bölcs vezetésével következetesen munkálkodnak és harcolnak annak a nagyszerű programnak a teljesítéséért, amelyet a X. pártkongresszus dolgozott ki a sokoldaluan felett szocialista társadalom sikeres felépítésére hazánkban.

CONSTANTIN MITEA
GHEORGHE SECUIU
NICOLAE DRAGOS
MIRCEA S. IONESCU

ŐSZI HANGULAT

Tájékoztató

Aki tud nyer

vetelkedőt tartottak pénteken délután a pankotai butorgyárban. Téma: a tüzendészeti szabályok ismerete. A résztvevők — mesterek, technikusok — nagyszámu hallgatóság előtt bizonyították be tudásukat. Első helyre Józsa Pál technikus került, aki remek felkészültséggel, pontos válaszaival valóságilag meglepte a zsűrit. Második Knapp Brigitte, míg a harmadik Lázárescu Ioan. A nyertesek között mintegy 600 lej értékű tárgynyerményeket osztottak ki.

A jól sikerült vetelkedőt az Arad megyei tüzoltók csoportja és a pankotai butorgyár tüzendészeti műszaki bizottsága szervezte.

JANIK SÁNDOR

Gratulálunk!

A fővárosban befejeződött a Liceumok iskolás folyóiratainak első országos versenye, amelyet az Oktatásiügyi Minisztérium, a Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága, valamint a Szentia Tinaretului című lappal karöltve rendezett. A zsűri 30 díjat és díszérettet osztott ki. A jutalmazottak között szerepel az Aradi Pedagógiai Liceum folyóirata is, amelyet a 3. díjjal tüntettek ki. Gratulálunk a megérdemelt kiintézőknek és további sikeres munkát kívánunk!

A személygépkocsi átíráshoz szükséges iratok

— Az állami jegyzőség által hiteltelített adásvételi szerződés.

— Elismervény a municipiumi (megyei) pénzügyi igazgatóságtól, melyből kitűnik, hogy a járművet vásárló személy kiegészítette a gépkocsiadót.

— A CEC-től 1000 lej illeték kiegészítéséről szóló nyugta.

— A nyilvántartásból való törlésről szóló bizonylat. (A milícia, a gépkocsitulajdonosok névsorából kiiktatta az eladót).

— Bejegyzési igazolvány (Certificat de înmatriculare).

— Tipuskérvény (minden irat-másoló irodában beszerezhető).

A fenti iratokat a milícia közlekedési osztályán kell benyújtani.

A Népi Egyetem műsora

HÉTFOŊ, november 10-én: A Szeret folyó mentén (vetítésekkel). Manoliu Filip, tanár.

KEDDEN, november 11-én: Ion Marin Sadoveanu: Századvég Bukarestben. Ivașcu Ion, tanár.

SZERDÁN, november 12-én: Román művészet a XVII. században (vetítésekkel). Horia Medeleanu tanár.

CSÜTÖRTÖKÖN, november 13-án: A méhen belüli élet — a fejlődéstörténet szakaszainak megismétlése. Dr. Fogas Cornel, főorvos.

PÉNTEKEN, november 14-én: A jelenkori erdélyi irodalom kérdései (magyar nyelven). Dr. Balogh Edgár, egyetemi tanár, Kolozsvár. Az előadások délután 5 órakor kezdődnek a Barátság Házában, Köztársaság útja 78. szám.

Hangverseny

Az Aradi Állami Filharmonia szimfonikus zenekara és énekese vasárnap, november 9-én, délelőtti 11 órakor szimfonikus hangversenyt tart a Kulturpalota nagytermében.

Vezényel: NICOLAE BRÂNZEU, kórusvezető: PAUL PARADENCO. Műsor: BERLIOZ: FAUST ELKARHOZASA. Közreműködne: EMILIA PETRESCU, érdemes művész és Bukaresti Állami Filharmonia szólistája ION BUDOI, a Kolozsvári Román Opera tagja. AUREL GHENDER és EDUARD RUDOLF.

Ugyanezt a műsort vasárnap november 9-én, délután fél 6-kor a lippai kulturothtonban is előadják.

Bérlők részére a 6-os számú szelvény érvényes jegyek elővételelben a Kulturpalota pénztáránál, naponta 10—13 és 16—19 óra között.

Színház

VASÁRNAP, november 9-én, 15.30 órakor: Tara fericiul, este 19.30 órakor: Dona Juana.

Bálszínház

VASÁRNAP, november 9-én, délelőtti fél 11 órakor: Albă ca zăpada.

Múzeum

Az Aradi Múzeum megtekinthető naponta 10—13 és 17—20 óra között a Kulturpalotában, Hétfőn zárva.

A Múzeum alábbi osztályai vannak nyitva:

- Román népművészeti kiállítás
- Régészeti kiállítás
- Képzőművészeti tárlat
- Az 1848—49-es forradalmi múzeum.

Időjárás

Az aradi meteorológiai intézet jelenti: ma, november 9-én változó idő, jobbra felhős égbolttal. Helyenként kisebb eső, a hegyvidékeken havasodó lehetséges. Mersékel, időközönként megélel-külő délnyugati szél. A hőmérséklet lassan emelkedik. A várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 2 és plusz 3, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 10 és 15 fok között váltakozik. Várható időjárás november 10-én és 11-én: továbbra is változó idő, borult égbolttal. Helyi eső, havasodó lehetséges. A hőmérséklet alig változik.

APRÓHIRDETÉS

ELADÓ kazán központi fűtéshez, fotocellás olajgőg automata. Rázboieni 9, d. u. 3-tól. (332)

2 SZOBÁS ház, elfoglalható lakással, olcsón eladó. Dimitrov 101. (333)

ELADÓ jó állapotban „WILLYS JEEP” személyautó, T. Vladimirescu 35. (331)

VENNEK egy szoba konyhás lakrészt. Tribunal Dobra 8. (329)

Gyűjtse össze és adja át

az ICAIU (DCA) egységeinek

a papírhulladékokat

(makulaturát, régi újságokat, folyóiratokat, füzeteket, papírszakokat, stb.). 50 kilogrammnál nagyobb mennyiségeket, a vállalat teherautón szállít el (telefon: 19-03)

Julia Hasdeu centenáriuma

November 14-én emlékezzünk Julia Hasdeu, a román származású francia költő születésének századik évfordulójára.

Julia szikra földi élete rohamosan felfelé ívelt s nekünk 100 év távlatából úgy tűnik, mintha a múlt legendájából lépett volna elénk. hogy hárfájának csodálatos melodáival elbűvöljön bennünket és utána hirtelen eltűnjön. Egvedülálló tény, hogy egy költő, gyermekkorát alig elhagyva, a XIX. század romantikus nagyjainak nyomába lépjen. Fialtal kora ellenére két verskötete és egy kötet színműve és esszéje jelent meg halála után.

Költészetét bátor és lendületes, fegyvermezt logikai felépítése, a szerelem lovagias, romantikus lírája jellemzi. Példaképe a nagy francia halhatatlan, Hugo Victor volt.

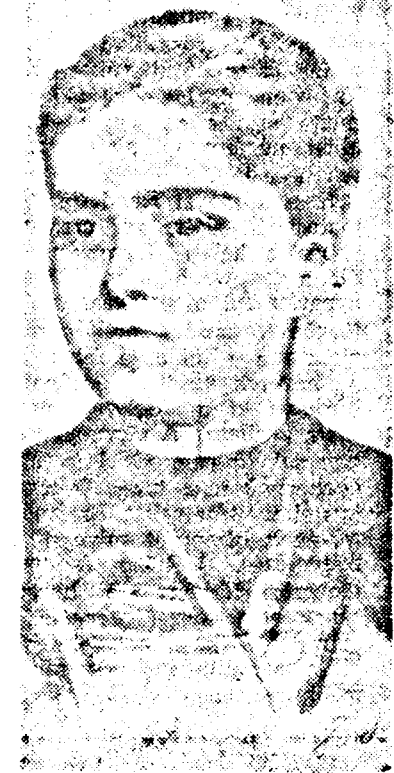
Ez a gyermek nem volt az első a családban, aki ilyen kiváló szellemi képességgel rendelkezett. Dédnagyapja már 14 éves korában lengyelül verseltetett és Kotzebue műveit fordította. Nagypapja, Alexander, orosz nyelven írt moldvai népi énekeket.

Julia, 1869. november 2-án (az ortodox naptár szerint 14-én) született Bukarestben. Két és fél éves korában, annak ellenére, hogy a szavakat helvesen kiejtett nem tudta, már írt és olvasott. Egész élete olyan gyorsan pergett le, mint egy film. Amelyben a rendező mindent összehűtött, összesűrített. Amikor iskolába került, tudásán jóval meghaladta társait. Nyolc éves korában befejezte a nyolc elemi osztályt, tizenegy éves korában elvégezte a négy gimnáziumot, miniszteri kintutitással. Sokat olvasott, zongorázni és festeni is tudott.

Dr. Gáspár P. Hasdeu a Vörös Lobogó számára írt tanulmánya

nult. Zenében is annyira haladt, hogy a Bukaresti Konzervatórium versenyén első díjat nyert.

További tanulmányait Párizsban folytatta és 16 éves korában a két részből álló francia érettségi díjazással tette le. Ebben az idő-

szakban érte el lírai költészetének csúcspontját. Ilyen előzményekkel irratkozott be a Sorbome irodalom és filozófia tanszakára. Kiváló szellemi képességeivel kitűnt évfolyamtársai közül, pedig ő volt a legfiatalabb. Tanárai felfigyeltek rá és két tudományos előadás megtartására bízták meg. Mindkét szereplését siker koronázta.

Négy-öt órai pihenés után hajnalban kel fel s már újból ott ül munkaszékénél. Önmagának sem meri bevallani, hogy bármennyit pihen mégis fáradt s egy mély letargikus pihenés után vágyik Látszólag Julia szembeszáll a betegséggel, mert óriási akaraterővel rendelkezik. Sajnos, azonban

Julia irásai nagy hatást és elismerést váltottak ki. Nemcsak szülői hazájában, hanem Franciaországban és Olaszországban is. Súly Prudhomme, Nobel-díjas költő a következőket mondja: „...a fait dans notre pays le plus grand honneur au sien”. (Országunkban a legnagyobb becsületet szerezte övének).

Ily módon telik el a tanév és Julia most is szép eredménnyel teszi le az előírt vizsgákat. A párizsi kezelőorvos Julianak Svájcot javasolja nyári üdülésnek, ezt azonban elveti, miután az eddig elért javulást nem tartotta kielégítőnek. Így dönt, hogy hazautazik és Curtea de Arges fesői szépségű hegyvidékén tölti a nyarat.

Otthon sokat időzik a parkban, a tóbarátság alatt és elnezegeti a kúszban a sáfrányvirágokat. Ekkor írja meg azt a szimbolikus kifejező legendát, amelynek címe „Le chevalier et la mort” (A lovag és a halál). Ebben Julia, műve hősné, Eudós lovagnak álcája mögé rejtő saját álmának megtestesítőjét, hasonlóan a vágató Bayardhoz. Julia ezzel a legendával azonosítja magát.

A szünidő után, visszatérve párizsi otthonába, méginkább rádöbbent a világörvös szertelen életére, mely visszatartólag hat lelkivilágára. Felfogásával nem lehet az iltent világot összeegyeztetni. Megundorodott kiábrándult Párizsból és megírja emlékeztető költeményét „Paris d'antan”-t, melyben a rég elmúlt szép időköt dicsoúsítja és méltó emléket állít a bátorságnak és hősiességnek.

Tizennyolcadik évének tavaszán, amikor barátai vidámak, hangosak, örülnek a közeledő nyárfakadásnak, neki betegsége miatt mindenről le kell mondania. Julia nem hagyja el magát, összeszedi végső erejét és pár nap múlva megszűlik a „Solitude” (Magány) című verse is, mely ennek a csodálatos rövid életnek utolsó alkotása.

Lázasan ígvekeztet méltó lenni ahhoz, akit mindig eszményképnek tekintett, atyjához.

Doktori értekezésén dolgozott, amikor 18 éves korában a szörnyű kór elhatalmasodott rajta és a könyörtelen halál elragadta az élk sorából. Onfeladkozó élete ma is csodálatot kelthet mindenki benn, aki hisz az emberségben, a művészetben és eszményekben.

Julia a nő lélek egészen csodálatos, korai kivirágzása volt. Korai meghaladó komolysággal, hősiesség küzdelmek árán ért el a tudás és az irodalom fellegvárához. Az emberi erénnek igazi kifejezője a volt lírai költeményeiben.

Julia irásai nagy hatást és elismerést váltottak ki. Nemcsak szülői hazájában, hanem Franciaországban és Olaszországban is. Súly Prudhomme, Nobel-díjas költő a következőket mondja: „...a fait dans notre pays le plus grand honneur au sien”. (Országunkban a legnagyobb becsületet szerezte övének).

Vendégünk: MÉLIUSZ JÓZSEF

Méliusz József, az Irodalomtörténeti Intézet igazgatója, a Romániai Magyar Nemzetiségű Dolgozók Országos Tanácsának alelnöke, író, költő, műfordító és publicista, vendégünk. Tegnap részt vett Kisjénőn az Olosz-esten, ma fél 11-kor a Kulturpalota nagytermében találkozik olvasóival és az irodalombarátokkal. A Város a ködben című legutóbb megjelent, nagy visszhangot kiváltó szenvedélyes esszéje, a gyönyörű — melynek legköze, a regény társadalmi képlete akár Arad társadalmi multjára is pontosan ráillik — tart előadást.

Néhány kérdést tettünk fel városluk illusztris vendégének.

— A felszabadulás utáni hazai magyar irodalomban az utóbbi időben a líra mellett a próza- és drámai irodalom felíveléséről beszélhetünk. Csak néhány példát szeretnék kiragadni, amelyek bizonyítják az irodalmi élet pezsgését, prosperitását: Szabó Gyula Gondos atyafisága után első sorban a Város a ködben-t, Nagy István önéletrajzírását és Szemlér Ferenc új történelmi regényét vagy Bálint Tibor a Zokogó majom széles mederben hömpölygő epikáját. Deak Tamás, Paskándi Géza, Kocsis István, Tömörky Péter drámat írt, kiemelünk. Ugyanakkor „fronttáborról” beszélhetünk a hazai magyar irodalomtörténeti felmérés első figyelemre méltó kísérletei terén is. Célok itt Marosi Péter cikksorozata az Utunk-ban és Sóni Pál máris vitatott, most kiadott egyetemesi jegyzeteire. Arra kérem Méliusz Józsefet, hogy a hazai magyar irodalmi élet benső mozgató erőiről mondjon néhány szót.

— A hazai magyar irodalom benső mozgató erőire magából az irodalom alakulásából lehet következtetni. Kétségtelenül — zárójelben mondom — az irodalmi hullámról beszélhetünk a romániai magyar irodalomban. Ennek tartalmi és formai jegyei a különösen érdekesek. Tartalmilag talán az az igazság, hogy a romániai magyar irodalom minden síkján a nemzeti önmegfogalmazást keresi. A formai jegyeket illetően arra figyelhetünk fel, hogy az európai irodalom XX-ik századisa valószínűleg ennek az új hullámnak a benső természetéből jelenik meg. A példák gazdag sorát sorolhatnánk, de bízunk a felfedező igazlmat az olvasóra, aki ezzel az irodalommal együtt fogalmazza meg önmagát magyar nemzeti kultúrtörténetként a szocialista Romániában.

— Miben látja az új eszközt is ennek a nemzeti önkifejezésnek? — Örülök a lényeges kérdéseknek.

mert hiszen a párt és a kormány nemzeti politikájának a tendenciára világosan utal az a tény, hogy hamarosan megindul az önálló nemzeti könyvkiadó, és szó van a magyar nyelvű rádióadás korszerűbb tételéről is. Nem mulasztjuk el megemlíteni, hogy épp az előbb megnevezett folyamatban milyen jelentős szerepet játszott a romániai magyarságvilági sajtó. Elég az új lapokat

megemlíteni: a Megyei Tükör-t, a Brassói Lapok-at, a Hargitát, és fontos utalni arra, hogy összes napilapjainkban, és nem utolsó sorban, a Vörös Lobogó-ban az a szocialista romániai magyar nemzeti tudatalkulás milyen örömeit tükröztet. A Korunk októberi számában megjelentessük, hogy díltalag többen is kifogásolták nemzeti kultúrátudatunk irodalmi centrumosságát. Ez a kétely egyszerűen azért

nem helytálló, mert minden nemzeti kultúrának alapja, eszköze, szellemi és anyagi funkciója. Miben juthatna teljesebben kifejezésre a nemzeti tudat, mint a nyelv legmagasabb struktúrájában, az irodalomban? Ami természetesen koránsem zárja ki, nem csökkenti az anyanyelvi művelődés bármelyik más területének funkcionális jelentőségét.

— Hogyan lehetne még intenzívebben bekapcsolni a hazai irodalom vérkeringésébe a vidéki lapokat?

— Azt hiszem, hogy ebben a kérdésben mind Aradon, mind egybeült mind a helyi viszonylatok a döntések Köztudomású például, hogy Sepsiszentgyörgyön, ahol csak most esztendőre indult meg nem is napilap, hanem hetilap, valóságos új kis nemzeti kultúracentrumot látunk. Itt meg az alatt a rövid idő alatt, igaz, fiatal szépírók egész serege gyűlt és körbe a lap köré: jelentős szerepet játszik a színház — a legtöbb új romániai magyar színdarabot ez az együttes mutatja be — s a régi nagy demokratikus nemzeti hagyományainak ünneplése egymást követi. Gondoljunk csak a Gabor Aron- és a Mikó Kollégium-ünnepélyre. Ott van a nagyhirű sepsiszentgyörgyi múzeum. Ha a folklór ápolásáról ne is beszélünk. En soroljam-e fel, hogy Aradon mennyi az a nagy forradalmi hagyomány, amely nemcsak egy nemzeti pozitív multját idézi, de minden mozzanatában, minden itt élő konstruktív együttélésének momentumait és folyamatait is. Az meg azután már általános kérdés, hogy az ország egész szocialista kultúrelőrelében és sajátosan a nemzeti anyanyelvi kultúrelőrelében milyen szerepet tölthet be Arad. És éppen a román és magyar nemzeti dolgok testvériségének elmélyítése és megerősítése szellemében.

Lejegyezte: MÓZER ISTVÁN

Hétvégi jegyzetlapok

„FEUILLES D'AUTOMNES”

Meghalt Joseph Kosma. A francia és olasz lapok nagy cikkében méltatják a magyar származású neves francia zeneszerző munkásságát. A világ szomorúan veszi tudomásul a hírt és tovább dübörög. Nekem John Donne szavai jutnak eszembe: „Senki sem külön sziget minden ember egy rész a kontinensből, a szárazföld egy darabja; ha egy göröngyöt mos el a tenger, Európa lesz kevesebb, éppúgy, mintha egy hegyfokot mosna el, vagy barátaid házát, vagy a te birtokod; minden halállal el lesz szed kevesebb, mert egy vagyok az emberiséggel, ezért hát sose kérdezd, kiért szólsz a harag: érteled szót!” És Joseph Kosma dalát is érteled szólnak, neked hagyta örökségül Sartre, Aragon, Desnos muzsikusa, az irodalmi szavak mestere utam ment el örökre, hogy itt hagyta a szavakat összekötő ősi életet elemet, a zenét. Már hiába kérdezzük: miért? Magyarait lehetséges-e a szó őrösen kopog. Csak az a csodálatos „hangjai” jelzik: itt van most is Prévert több, mint ötven megzenésített versében, Prévert, Renoir, Carné filmjéhez, Billeltdour színdarabjához írt kísérőzenéjében, Rolland Petit balettjéhez komponált muzsikájában s nagyobb lélektelti alkotásai közül oratóriumában, melyet Caucheron költeményére szerzett s színpadi változatát 1964-ben a Lyoni Opera mutatott be (A lyoni színpadokból).

Világsikerre dalait Edith Piaf, Juliette Greco és Yves Montand — és mi, a milliók, akik dudoljuk vagy füttyöljük — vitték. Hullnak az „ősi levelek”,... Joseph Kosma elment... Európa lett kisebb.

(Mózer)

Vörösmarty és Arad

A reformkor vezető költő-egyenlőségét, Vörösmarty Mihályt (1800—1855) szinte számlálhatatlanul sok szál fűzi városunk irodalmi életéhez.

Itt él jóbátája, Fábán Gábor (1795—1877), író és műfordító. Fábán még a Zalán futása előtt kezdett hozzá hőskölteménye megírásához. Mikor megtudta, hogy barátja a Zalánra készül, a magáét félretette. (Csak évtizedekkel később jelent meg a fennmaradt töredék „Buda haragja” címmel). Ismeretes, hogy a Zalán futásának ossiános előhangját a költő Fábán ösztönzésére írta.

Mindkét költő anélkül gondolkult küzd. Fábán, hogy barátján segítsen, előfizeteket gyűjtött a Zalán futására és az irodalmi folvóiratokra. (Érdekes, hogy nem pénzzel hanem „aradi lánglíst”-tel fizet elő). Az aradi író többször hívja barátját a menési szüretre. Vörösmarty ev 1838-ban kelt levelében felzi, hogy rövidesen fölkeresi. (Valójában máig sem tudjuk, hogy jött-e Menesén?)

1845-ben, Vörösmarty tiszteletét megtudták, hogy költőjük

rossz lórét iszik, ahogy ezt „Rossz bor” c. versében elmondta. Aradi rajongói, Fábán biztatására, elhatározzák, hogy méne-

Helyi hagyományaink

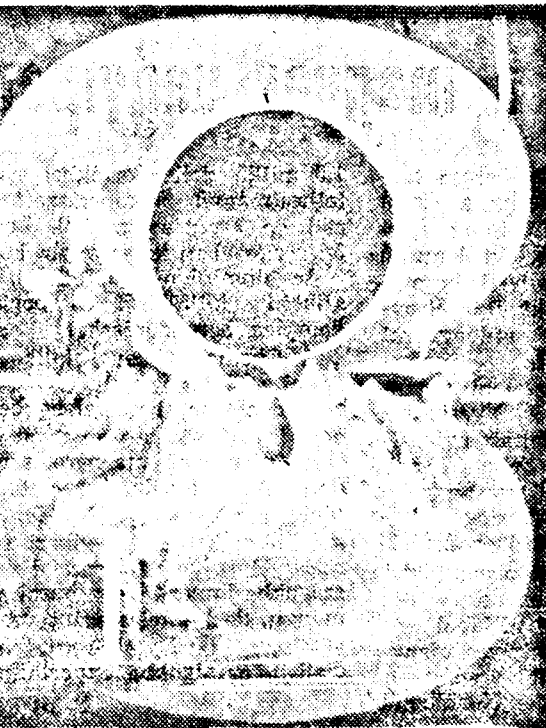
si borral lepi meg. Küldeményeket a helyi költő, Sárosi Gyula versével együtt juttatják el Vörösmartyhoz. A megilletődött költő, „Jó bor” c. versével

válaszol. A hatásos költeményben, más börtöm vidékek mellett, Arad-Hegyalját, és az „Ifjú, szép Arad”-ot említi.

Szomorú találkozás Vörösmarty-nak városunkkal 49-es buzdosása. Baiza József bárságában írt itt és Fábán vendégszeretetét élvezte. (A régi Oskola utcában, a mai Sebesului utca 15 sz. házban lakott).

Levelezésüket aradi kutató, Kara György tette közzé először. A legújabb Vörösmarty-irodalomból, Brisits Frigyes kutatási nyomán tudjuk, hogy a Bach-korszakban Fábán levelezésük egy részét megsemmisítette.

fuszabínes

FRENIU SEVER: Egy csepp a Holdból.

OLOSZ LAJOS

Száz év múlva...

Liliodendron tulipifera: Csombordról idekerült ritka fa. Pár évig szinylette új honát, míg megkedvelte a Körös himnuszát. Most már minden júniusban kibont két-háromszáz aranyzöld lampiont és ősszel elszórja jószagu magvait és várva lesi avar alól kibújó sarjait. Majd úgy száz év múlva, ha a sors engedi és kegyetlen szekerke szép nyakát nem szegi és már mindenki sirba holt, kinek szívében e deli fa drága volt, hatalmas kék árnyékot terít majd az alföldi táj felé és nem fogja tudni senki sem ki volt az, aki e szép fát ültette.

Kisjénő, 1969. szeptember 29.

Kenéz Ferenc:

Ősz

Kék boritékkal egy nő ül a sárga parkban

kinlódva babszemnyi öregasszonyok függöny-libegű babakocsiakat tologatnak a száraz avarban.

Gyufa-láng alkonyodás — kicsit füstös a szívekben.

Egy nő ül a sárga parkban

suhan a rétre a pici babakocsi sora s függönyösen az égbe lebben

babszemnyi öregasszonyok zokognak elhullatva a levelekben —

kék boritékkal valahol férfi balyog.

Ősz ősz a levelekben

gyufa-láng alkonyodás — kicsit füstös a szívekben.

PAPP PÁL

A KONTÁR

egy-egy ember rohan el mellette. Mindenki tudja, miért van itt, mit kell tennie, hova miért kell sietnie, csak ő áll, mint egy szerencsétlen, megijedt Judás. Ugy érezte, rögtön fölkiált, nem kellene a sebek, úgy sem tud meggyőződni a bűnről, és főleg nem bájja, csak a következményektől reszket. hisz semmi volt az egész, minek ehhez olyan nagy hírhét csapni. Engedjék ki el. Semmi kár az egészhez bárki megteheti volna. Talán, ha megfordul

nyágszem távozik, pedig Elza bizonyan egyenesbe jutna nélküle is, talán még sokkal könnyebben egyedül, mint így, hogy helyette is kell gondolkodnia, mint egy bábút úgy kell irányítania. Kint a színpadon Elza fellemli a hangját, csend a bűvös sző, a neve, betölti a színpadot, a nézőt, a kulisszákat, mindent betölt véstjósálon, mint egy káldás, egy sikoly. Belépett Vajkó reflektorján csapódik az arcába. Semmi sem lát. Hunyorog Vajkó szemébe csuccja a szemét.

arról, hogy mit, azt sem tudja, milyen darabot játszanak, még meg sem kérdezte, hisz nem színe. Vélletlenül csöppent ebbe a darabba. Az utolsó pillanati hitt valamilyen csodában, ami megmenti. A színesek mozdulatlanul, már-már kétségbeesetten nézik. A nézőtérn pattanásig feszül a csend. Csak a sugó hangja hallatszik tompán, nyomtatatosan és mégs nagyon halkán. Szakadtál! Ismét két szót, jól hallja a hangját, de hiába erőlködik, nem ért egy be-

tűt sem. A hang erősödik. Az egyik színész szutyogva mond valamit, a sugó szavát. Majd ketten is hárman is megismétlik. Mint a motorzúgás, dörmögés a szavak dobhártyáján, de nem érti a jelentésüket. A sugó már hangosan hiszél. Színpadon, nézőtérn mindenki egyaránt érti a szavakat. Mindent hall, szavak, értelmetlen szavak. A nézőtér lassan megalásgosodik, ládoda fordulnak a fejek. Gunyos mosoly, nevetés, egy-egy megjegyzés hallatszik. Elza megmozdul. De meztársát indít el. Az asszony felkéri őt táncolni. Lép kettőt és rádőbben, hogy nem tud táncolni. A nézőtérn hangosan nevetnek. Itt-ott füttyölnek, majd éktelen ordításban tör ki az egész terem. Valamit dobálnak a színpadra. A függőgrog logórdul. A főnök feldúlt ábróttal előre toppan, és csak annyit mond nyugodtan: — máskor mozdolj meg a nézőkkel, mielőtt halálnak a terembe, ha az ilyen dobhártyák ne forduljon elő többé.

40 168